

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2013. június hó 24. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmények miatt I.rendű vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2013. évi február hó 14. napján kihirdetett 9.B.33/2012/113. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

... I. r. és ... II. r. vádlottak esetében az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésből a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizáró rendelkezést mellőzi.

... I. r. vádlott az életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésből legkorábban 35 (harmincöt) év, míg ... II. r. vádlott legkorábban 30 (harminc) év letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

... II. r. vádlott 2012. november 14. napjától más ügyben kiszabott jogerős szabadságvesztés büntetését tölti, e vádlott esetében 2011. május 6. napjától őrizetben, majd 2011. május 8. napjától 2012. november 13. napjáig terjedő időt számítja be a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

... I. r. vádlott esetében az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítja a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

A másodfokú eljárásban felmerült 27.000 (Huszonhétezer) Ft bűnügyi költségből ... I. r. vádlottat 18.000 (Tizennyolcezer) Ft, ... II. r. vádlottat 9.000 (Kilencezer) Ft terheli.

I n d o k o l á s :

... I. r. és ... II. r. vádlottak bűnösségét az első fokon eljáró törvényszék 1-1 rb. társtettesként elkövetett emberölés büntetében (Btk. 166. § (1), (2) bekezdés b) pontja),

2-2 rb. társtettesként elkövetett rablás büntetében (Btk. 321. § (1) bekezdés), 1-1 rb. társtettesként elkövetett testi sértés büntetében (Btk. 170. § (1), (2) bekezdés) és 1-1 rb. társtettesként elkövetett magánlaksértés büntetében (Btk. 176. § (1), (2) bekezdés a) pontja és (4) bekezdés) állapította meg.

... I. r. vádlottat, mint erőszakos többszörös visszaesőt és ... II. r. vádlottat, mint különös visszaesőt életfogytig tartó fegyházbüntetésre és mellékbüntetésül 10 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

Kimondta, hogy a vádlottak feltételes szabadságra nem bocsáthatók.

Rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen mindkét vádlott fellebbezéssel élt, melynek irányát a határozat kihirdetésekor nem jelölték meg.

... I. r. vádlottól 2013. június 18-án két beadvány érkezett az ítéletátlárhoz. Első beadványában ... halálával kapcsolatban független orvos-szakértő kirendelését kérte, mivel ezirányú kérését az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta. Számára Dr. ... jelentéséből nem derül ki, hogy a tüdőembólia és a végartériák elzáródása is okozhatta-e a sértett halálát. A jelentés kitér arra, hogy az ütés hatására nem vesztette el eszméletét, de arra már nem, hogy akkor mi okozta az eszméletvesztést. Bizonyítási indítványt terjesztett elő, melyben Dr. ... tanúkénti megidézését kérte, mivel ez az elsőfokú eljárásban nem történt meg. Tanúként indítványozta megidézni továbbá Dr. ... volt kirendelt védőjét arra vonatkozóan, hogy ... nyomozó az ő jelenlétében közölte a vallomását.

...-t, aki a II. r. vádlott ... testvére azért, hogy nyilatkozzon, név szerint jelölje meg azokat a nyomozókat, akik őket előállították, mivel 2011. május 4-én pár perc elteltével a hajdúhadházi nyomozók előállították ...-t és ...-t, azonban mivel ... és ... sértettek úgy nyilatkoztak, hogy nem ők a támadók, elengedték őket.

Második beadványában fellebbezését az alábbiakban egészítette ki.

Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a DNS vizsgálat eredményét, a vizsgálat eredménye álláspontja szerint azt bizonyítja, hogy más elkövetőkkel hozták őket összefüggésbe, holott a vizsgálati eredmények őket igazolják.

... sértett bírósági meghallgatásán bennük nem ismerte fel támadóit, akik alacsonyabbak voltak.

Sérelmezte, hogy többször fordult az ügyész úrhoz szembesítésének végett, de sajnos nem kapott lehetőséget ártatlanságának igazolására, kérte ...-sal történő ismételt szembesítését és írásban is jelezte, hogy ügyében kényszerráhatás történt. Ismételten kéri, hogy a szembesítési eljárást az ítéletátlá folytassa le, kimondottan csakis az ügyész úr jelenlétében.

A Hajdúhadházi Rendőrkapitányság nyomozója, ... tanúként azt nyilatkozta, hogy kollégái különböző személyeket mutattak be felismerés céljából ...-nak és ...-nek, melyről nem készült jegyzőkönyv, illetve a nyomozók nem emlékeztek ... személyes bemutatására.

Kérdésként veti fel, hogy miként állapította meg a bíróság, hogy ... védekezésre képtelen volt, vagy akár Egyikük véralkohol vizsgálata sem történt meg.

... nyomozó a bírósági meghallgatása során azt nyilatkozta, hogy volt a homlokán (I. r. vádlottnak) friss sérülés, a 2011. május 10-én az őt kihallgató nyomozó friss sérülést írt le. ... a fotóját bemutatta egy szakértőnek, aki azt nyilatkozta, hogy a homlokon látható sérülés nem késtől származik. Kétkedik benne, ha tényleg bemutatásra került a fotó ránézésre a szakértő meg tudja-e mondani, hogy egy sérülés hogyan keletkezett. A nyomozás során kényszerráhatások történtek, túlkapások, amelyet jelzett, de semmi sem történt, senki sem foglalkozott semmivel. A szakértői vélemény ...nál a mellkason nagy tompa erőbehatást ír le, mely létrejöhetett az újraélesztés során is, továbbá ... arcán legalább közepes erőbehatás érvényesült, de a szakértői vélemények szerint kis-közepes erőbehatás.

E vádlott védője a tényállás téves megállapítása és téves jogi minősítés miatt felmentés, másodsorban enyhítés érdekében fellebbezett.

... II. r. vádlott az ítéletátlához 2013. május 28-án érkezett beadványában az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte. Beadványában részletesen leírta, hogy hogyan történtek a terhére rótt cselekmények. Vele szemben a rendőrök testi fenyegetést és kényszervallatást alkalmaztak. Elismerte, hogy ittas állapotban ...nál voltak, ahol ott tartózkodott ... is. Négyen együtt italtak, majd ... az édesanyját szidalmazta, mire ő kétszer tenyérrel nem nagy erővel arcul vágta. Amikor elfogyott az italtől pénzt követelt, nem kapott, el kezdte ütni, mire ... kést húzott elő és megsebesítette ...t. Ő ...-t a továbbiakban nem bántalmazta, a továbbiakról semmit nem tud, hazament és lefeküdt aludni. Ezt követően részletesen elemezte ..., ... tanúvallomását, továbbá ... tanúk vallomásait.

II. r. vádlott védője enyhébb minősítés, másodlagosan enyhítés céljából jelentett be jogorvoslatot.

Az ügyész az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlott tekintetében tudomásul vette.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség átiratában indítványozta a tényállás helyesbítését annyiban, hogy ... sértett sérüléseinek gyógytartama 8 napon túli, illetve ... II. r. vádlott előzetes fogvatartásban töltött idejének helyesbítését.

Álláspontja szerint mindkét vádlott esetében csakis életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabására volt lehetőség. A törvény meg nem engedő rendelkezése miatt a büntetés enyhítésére egyik vádlott esetében sincs mód.

Az elsőfokú bíróság ítéletének minden tekintetben helyes rendelkezései és indokai alapján annak helybenhagyását indítványozta.

A védelmi fellebbezések folytán az ítéletátlá a törvényszék ítéletét a Be. 361. § (1) bekezdése szerinti nyilvános ülésen bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése alapján -

figyelemmel a Be. 554/A. §, 554/B. § gc) pontjai és a Be. 554/C. §-ában írtakra - teljes terjedelmében a meghozatalát megelőző eljárással együtt.

A nyilvános ülésen ... I. r. vádlott védője jelezte, hogy a rendelkezésére álló első fokú ítélet kiadmány példányából a 10. oldal hiányzik és ugyanez a probléma áll fent a II. r. vádlott védőjénél és a vádlottaknál is.

A védő kifogásolta, illetve hiányolta, hogy a DNS vizsgálatról vagy annak hiányáról tájékoztatást nem kapott. Indítványozta a helyszíni szemle lefolytatását, melyet az elsőfokú eljárásban is indokoltnak tartott a bíróság, azonban nem került rá sor, továbbá csatlakozott a védenca által előterjesztett bizonyítási indítványokhoz is. A bizonyítási indítványok teljesítése esetére amennyiben ez túlmutat a másodfokú bírósági eljáráson, az ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta. Érdemi nyilatkozatában utalt az elsőfokú bíróság előtt elhangzott perbeszédére, amelyet fenntartott csakúgy, mint előző indítványait is. Hiányolta, hogy a történeti tényállás tényszerűen nem tartalmazza, hogy a vádlottaknál és a sértetteknel milyen fokú ittasság került megállapításra. Indokolt annak rögzítése is, hogy a vádlottak alacsony intelligenciával rendelkeznek. Hivatkozott az I. r. vádlott korábbi védőjének a nyomozati cselekményekről történő értesítések anomáliáira is, mellyel az elsőfokú bíróság ítélete 37. oldal 4. bekezdésében foglalkozott. Sérrelmezte, hogy ... I. r. vádlottat többszöri kérése ellenére nem szembesítették ... sértettel, holott annak halála bekövetkezéséig lett volna rá lehetőség. Végül többirányú indítvánnyal élt. Elsőként az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a tényállás kiegészítését követően megfelelő minősítés és tényállás megállapításával lényegesen enyhébb büntetés kiszabását indítványozta.

... II. r. vádlott védője az elsőfokú eljárásban elhangzott perbeszédet fenntartotta. Jogorvoslatát enyhítésre irányulóan tartotta fenn, kiemelten utalva az ítélet belső arányosságára.

A fellebbviteli főügyészség nyilvános ülésen jelen lévő képviselője az átiratában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartva az ítélet helybenhagyását indítványozta mindkét vádlott tekintetében.

Az ítélőtábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályok maradéktalan betartásával eljárva széles körű bizonyítást folytatott, melynek eredményeképpen ügyfelderítési kötelezettségének teljes körűen eleget tett. Az általa megállapított tényállás mindenben megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt hiányosságoktól, a másodfokú eljárásban irányadónak tekintendő a Be. 351. § (1) bekezdése alapján. Csupán elírás folytán javítandó az ítélet 10. oldal 3. bekezdésében, hogy ... sértett esetében a sérülések gyógytartama 8 napon túli.

Az ítélőtábla vizsgálta, hogy az I. r. vádlott védője által jelzett technikai probléma, mely szerint hiányosan kapták meg a védők és a vádlottak a határozatkiadmányt, befolyásolta-e a garanciális jogokat. Úgy ítélte meg, hogy a vádlottak érdemi védekezésére a másodfokú eljárásban nem hatott ki, mivel fellebbezésüket írásban is részletesen indokolták.

Az elsőfokú bíróság igen részletesen foglalkozott a vádlottaknak a nyomozás kezdeti szakaszában tett részbeni beismerő vallomásával, majd bűnösségüket javarészt tagadó védekezésükkel és megalapozott indokát adta, hogy védekezésüket miért nem fogadta el. Az eljárás során teljes körűen beszerezte a vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapításához szükséges bizonyítékokat, így tanúként hallgatta ki ... sértettet, felolvasás útján tette bizonyítás anyagává az azóta elhunyt ... sértett nyomozati vallomását, hallgatta ki a rendőr tanúkat és hangsúlyt helyezett az orvos-szakértői bizonyításra is.

A rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve a megalapozott tényállás alapján törvényesen vont következtetést mindkét vádlott büntetőjogi felelősségére.

A megalapozott tényállásra tekintettel a ... I. r. vádlott által és védője által indítványozott további bizonyítás szükségtelen.

A felmentést célzó jogorvoslatok a bírói mérlegelést támadják, amelyek a Be. 351. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok eltérő értékelésének tilalma folytán a másodfokú eljárásban eredményre nem vezethettek és nem merült fel olyan ok sem, amely az ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

... I. r. vádlott védője által felvetettekkel, így a helyszíni tárgyalás tartására irányuló kérelemmel, továbbá I. r. vádlott védőjének a gyanúsított kihallgatásán történő jelenlétével kapcsolatban az elsőfokú bíróság álláspontját ítéletének 36. oldal 3. bekezdésében és 37. oldal 4. bekezdésében részletesen kifejtette.

A DNS vizsgálattal kapcsolatos észrevételre az ítéletábra a későbbiekben fog kitérni.

... I. r. vádlott sérelmezte, hogy ügyészi kihallgatására kérése ellenére nem került sor, melynek ellentmond az iratok tartalma. Az elsőfokú bíróság ítéletének 11. oldal utolsó két bekezdésében rögzítette azon vallomásait, melyek után 2011. június 30. napján ügyészi kihallgatására került sor, ahol akként nyilatkozott „Amit a rendőrségen elmondtam fenntartom, befolyásmentesen, erőszak hatása nélkül tettem vallomást”, (nyomozati iratok 261. oldal).

Hivatkozott továbbá arra, hogy a nyomozás során kényszerráhatások történtek. E körben

... II. r. vádlott is testi fenytésre és kényszervallatásra hivatkozott. Megállapítható, hogy az ügyben ... I. r. vádlott tett feljelentést, hogy ... II. r. vádlottat bántalmazták a nyomozati eljárás során. A Debreceni Nyomozó Ügyészség Ny. 23/2012/3-I. számon a nyomozást megszüntette, mivel bűncselekmény elkövetése nem volt megállapítható. A nyomozást megszüntető határozat a bírósági iratok 56. lapszámánál lelhető fel, de ezt a tény az elsőfokú bíróság is rögzítette ítélete 28. oldal utolsó két bekezdésében.

... I. r. vádlott jogorvoslati beadványában kifogásolta, hogy a DNS vizsgálat eredményét az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe. Az iratokból megállapíthatóan DNS vizsgálat nem történt, a törvényszék ítéletében rendelkezett a DNS minták lefoglalásának megszüntetéséről és megsemmisítéséről.

Az ítélet tábla korábban már utalt rá, hogy a megalapozott tényállásra tekintettel a másodfokú eljárásban a bizonyítás továbbfejlesztésére nincs ok, azonban ehelyütt is megjegyzi, hogy ... I. r. vádlott személyi bizonyításra irányuló indítványai túlnyomó részt olyan személyek ismételt kihallgatását célozták, akiket az elsőfokú bíróság részletesen kihallgatott, vallomását értékelte. A sértett sérüléseivel, azok keletkezési mechanizmusával kapcsolatban is alapos volt a szakértői bizonyítás az elsőfokú bíróság részéről. A szakértők egyértelműen kizárták ... sérüléseinek három arctájékot ért ökolütéstől és két pofontól történő származásának lehetőségét (ítélet 31. oldal 7. bekezdés), ugyanakkor a fejet ért 6 rb erőbehatás mindegyike alkalmas volt olyan sérülés okozására, amely agyállományi sérüléshez vezetett (ítélet 31. oldal 3. bekezdés).

... II. r. vádlott beadványában ugyancsak utalt arra, hogy vele szemben a rendőrök testi fenyegetést és kényszervallatást alkalmaztak. E körben az ítélet tábla csupán utal a már korábban jelzett Debreceni Nyomozó Ügyészség nyomozást megszüntető határozatára.

Az elsőfokú bíróság a vádlottak valamennyi cselekményét helyesen minősítette. Az ítélet tábla nem osztotta a fellebbviteli főügyészség álláspontját, mely szerint a cselekmények rendelkező részi minősítésénél 1 rb. bűncselekmény esetén szükségtelen a rendbeliségre utalás, míg két vagy több rendbeli társtettesi elkövetés esetén elegendő a rendbeliség egyszeri feltüntetése.

A rendbeliség megjelölését az ítélet tábla érintetlenül hagyta, álláspontja szerint a rendelkező rész szerkezete több halmazban álló cselekmény esetén így áttekinthetőbb.

Az elsőfokú bíróság jogi indokolása valamennyi cselekmény tekintetében kifogástalan. Érvelését a másodfokú bíróság mindenben osztotta.

Az emberölés büntette vonatkozásában az eltérő minősítés, így a halált okozó testi sértés büntettekénti minősítés megállapíthatóságára vonatkozó védői érvelést az ítélet tábla nem osztotta figyelemmel az elsőfokú bíróság által teljes körűen kifejtettekre.

Törvénysértés nélkül állapította meg a törvényszék, hogy ... I. r. vádlott erőszakos többszörös visszaeső, míg ... II. r. vádlott különös visszaeső. E körben csupán annyi pontosítás szükséges az ítélet 44. oldal 3. bekezdésében, hogy ... II. r. vádlott rablás büntette miatt kiszabott 5 évi fegyházbüntetéséből szabadult 2010. augusztus 9. napján feltételes kedvezményel.

A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság hiánytalanul feltárta, azonban a büntetés kiszabásával kapcsolatos indokolása részben téves. Arra helyesen vont következtetést, hogy ... I. r. vádlottra mint erőszakos többszörös visszaesőre a Btk. 97/A. § (1) bekezdése alapján életfogytig tartó szabadságvesztés szabható ki. E vádlottat is érinti és ... II. r. vádlottra is vonatkozik az ún. „három csapás törvény”, melynek értelmében a Btk. 85. § (4) bekezdése alapján a vádlottakkal szemben ugyancsak életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés alkalmazandó. Ily módon ... I. r. vádlottal szemben a törvény kötelező rendelkezése folytán két okból is életfogytig tartó szabadságvesztés büntetést kellett alkalmazni. Tévedett

azonban az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a bűnösségi körülmények mérlegelésére a törvény kötelező rendelkezése miatt nem volt lehetősége (ítélet 45. oldal 4. bekezdés), valamint a vádlottakat kizárta a feltételes szabadság kedvezményéből (ítélet 46. oldal 5-6. bekezdések). Az e körben kifejtetteket az ítélet tábla mellőzi.

A Btk. 47/A. § (1) bekezdése alapján életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

(2) Ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak legkorábbi időpontját legalább húsz évben, ha az életfogytig tartó szabadságvesztést olyan bűncselekmény miatt szabta ki, amelynek büntethetősége nem évül el, legalább harminc évben határozza meg.

A (3) bekezdésben kerültek felsorolásra azok a bűncselekmények, ahol a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárható. Jelen ügyben a vádlottak egyik cselekménye sem tartozik ebbe a körbe.

Az elsőfokú bíróság által hivatkozott, a Btk. 47. § (4) bekezdés a) pontja a határozott ideig tartó szabadságvesztés büntetésre ítélt feltételes szabadságból történő kizárására vonatkozik. ... II. r. vádlott esetében nem alapozza meg a feltételes szabadságra bocsátásból kizárást az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt esetben az a körülmény, hogy azt a bűncselekményt, amely miatt vele szemben életfogytig tartó szabadságvesztés kerül kiszabásra a korábbi határozott ideig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás alatt követte el.

A Btk. 47. § (1), (2) és (3) bekezdései a határozott ideig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátást, a (4) bekezdés pedig a határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a kizárását szabályozza. Ehhez képest speciális szabályok érvényesülnek, az életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén. Ezeket a szabályokat a Btk. 47/A., a 47/B. és a 47/C. §-ok tartalmazzák. Az életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a bíróság ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja. A feltételes szabadságra bocsátás kizárása tehát a büntetéskiszabás része, ezért a Btk. 47. § (4) bekezdésének rendelkezései ebben az esetben nem alkalmazhatók (BH. 2007. évi 179. sz.).

Ugyancsak nincs olyan törvényi előírás, amely jelen ügyben törvényi akadályát képezne ... I. r. vádlottal szemben a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének.

A fentiekben kifejtettek alapján lehetőség nyílt a bűnösségi körülmények figyelembe vételével a differenciálásra. Az ítélet tábla úgy ítélte meg, hogy ... I. r. vádlott legkorábban 35 év, míg ... II. r. vádlott legkorábban 30 év elteltével feltételes szabadságra bocsátható. Értelemszerűen az ítélet tábla a vádlottak esetében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizáró rendelkezést mellőzte.

Fentiek alapján a büntetések enyhítését célzó jogorvoslatok eredményre vezettek, és a másodfokú bíróság által alkalmazott büntetésben a belső arányosság is tükröződik.

... II. r. vádlott esetében szükséges volt pontosítani az előzetes fogvatartásban töltött időt.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezéseit törvényesnek találta. A törvényszék ítéletét a kifejtettek alapján a jelzett körben a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással helyben hagyta.

A másodfokú eljárásban ... I. r. vádlott esetében az előzetes letartóztatásban töltött idő további beszámításáról a Btk. 99. § (1) bekezdése alapján, míg a felmerült bűnügyi költségről a vádlottak esetében a Be. 381. § (1) bekezdése alapján történt rendelkezés.

Debrecen, 2013. június 24.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné Dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja, előadó, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja.

Záradék: A Debreceni Törvényszék 9.B.33/2012/113. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással 2013. június 24. napján mindkét vádlottal szemben jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2013. június 24.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke